

ได้ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพหนังสือเรียนอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๖๒
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๑ ประกาศลำดับที่ ๘๑๒

รหัสวิชา 20000-2002

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช ๒๕๖๒ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรม

ลูกเสือวิสามัญ 2

Rover Scout Activity 2

วิทยุทธิ์ ฉายะยันตร์

105.-

กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2

(Rover Scout Activity 2)

รหัสวิชา 20000-2002

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2562 กิจกรรมเสริมหลักสูตร
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
กระทรวงศึกษาธิการ

เรียบเรียงโดย
วิยุทธ์ ฉายะยันตร์
ปวส.ป.ม.ม ค.บ.

กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2

(Rover Scout Activity 2)

ISBN 978-616-495-176-1

จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย โดย...

บริษัทวังอักษร จำกัด

69/3 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600

โทร. 0-2472-3293-5 โทรสาร 0-2891-0742 Mobile 08-8585-1521

e-Mail : wangaksorn9@gmail.com

Facebook : สำนักพิมพ์ วังอักษร

www.wangaksorn.com

ID Line : @wangaksorn

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2563

จำนวนที่พิมพ์ 5,000 เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2561

โดยบริษัทวังอักษร จำกัด ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปทำซ้ำ
ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ไม่ว่ารูปแบบใด ๆ นอกจากได้รับอนุญาต

เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากทางบริษัทฯ เท่านั้น

ชื่อและเครื่องหมายการค้าอื่น ๆ ที่อ้างอิงในหนังสือฉบับนี้

เป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของแต่ละราย

โดยบริษัทวังอักษร จำกัด มิได้อ้างความเป็นเจ้าของแต่อย่างใด

กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2

(Rover Scout Activity 2)

รหัสวิชา 20000-2002

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจหลักการและกระบวนการของกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ
2. สามารถปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือวิสามัญ มีทักษะทางลูกเสือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ
3. มีเจตคติและกิริยาสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

สมรรถนะรายวิชา

1. ปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย คำปฏิญาณ กฎและระเบียบข้อบังคับของลูกเสือวิสามัญ
2. วางแผนและปฏิบัติกิจกรรมทักษะทางลูกเสือ
3. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นในสถานการณ์ต่าง ๆ
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติเกี่ยวกับ กิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ ขบวนการและพิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือวิสามัญ การปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณ กฎ ระเบียบวินัยของลูกเสือวิสามัญ กิจกรรมทักษะทางลูกเสือ การใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรมและทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น

ตารางวิเคราะห์สมรรถนะรายวิชา

วิชา กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2 (Rover Scout Activity 2) รหัสวิชา 20000-2002

ท - ป - น 0 - 2 - 0 จำนวน 2 คาบ/สัปดาห์ รวม 36 คาบ

หน่วยที่ สมรรถนะรายวิชา	ปฏิบัติตามระเบียบวินัย คำปฏิญาณ กฎและระเบียบ ข้อบังคับของลูกเสือวิสามัญ	วางแผนและปฏิบัติตามกิจกรรม ทักษะทางลูกเสือ	บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน และท้องถิ่นในสถานการณ์ ต่าง ๆ	ใช้กระบวนการกลุ่มในการ ปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ
1. วิชาการลูกเสือวิสามัญ	✓			✓
2. วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม	✓	✓		✓
3. วิชาโครงการ		✓		✓
4. วิชาบริการ	✓	✓	✓	✓
5. วิชาผู้ฝึกสอน	✓	✓		✓
6. วิชายิงปืน		✓		
7. วิชาศิลปะประยุกต์		✓		✓
8. วิชาปฐมพยาบาล	✓	✓	✓	✓
9. วิชาอิเล็กทรอนิกส์		✓		✓
10. วิชาสังคมสงเคราะห์		✓	✓	✓
11. วิชาขับรถยนต์		✓		

คำนำ

วิชา **กิจกรรมลูกเสือสามัญ 2** รหัสวิชา **20000 - 2002** จัดอยู่ในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐานทุกประเภทวิชา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ผู้เขียนได้บริหารสาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 11 บทเรียน ได้จัดแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมที่มุ่งเน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based) และการบูรณาการ (Integrated) ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาในแต่ละบทเรียน มุ่งให้ความสำคัญส่วนที่เป็นความรู้ ทักษะ หลักการ กระบวนการ ตัวอย่างแบบฝึกปฏิบัติ และคำถามเพื่อการทบทวนเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์ **เร่งพัฒนาบทบาทของผู้เรียนเป็นผู้จัดการแสวงหาความรู้ (Explorer)** เป็นผู้สอนตนเองได้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และบทบาทของผู้สอนเปลี่ยนจาก **ผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้จัดการชี้แนะ (Teacher Roles)** จัดสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อความสนใจเรียนรู้ และเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ (Co - investigator) จัดห้องเรียนเป็นสถานที่ทำงานร่วมกัน (Learning Context) จัดกลุ่มเรียนรู้ให้รู้จักทำงานร่วมกัน (Grouping) ฝึกความใจกว้างมุ่งสร้างสรรค์คนรุ่นใหม่ สอนความสามารถที่นำไปทำงานได้ (Competency) สอนความรัก ความเมตตา (Compassion) ความเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์ (Trust) เป้าหมายอาชีพอันยังประโยชน์ (Productive Career) และชีวิตที่มีศักดิ์ศรี (Noble Life) เหนือสิ่งอื่นใด เป็นคนดีทั้งกาย วาจา ใจ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification System) ให้สอดคล้องตามมาตรฐานอาชีพ (Occupational Standard) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำลังแรงงาน การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานระดับชาติ (National Benchmarking) และการวิเคราะห์หน้าที่การทำงาน (Functional Analysis) เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทุกสาขาอาชีพ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเข้าสู่สนามการแข่งขันในประชาคมอาเซียน

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้สอน ผู้ประสาวิชาความรู้ เอกสาร หนังสือที่ใช้ประกอบในการเรียบเรียงไว้ ณ โอกาสนี้

วิทยุทธ์ ฉายะยันตร์

สารบัญ

บทที่ 1 วิชาการลูกเสือวิสามัญ

1

การเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ	2
เตรียมลูกเสือวิสามัญ (Rover Squire)	2
หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ	4
หลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ	6
การสอบวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ	10
การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ	10
เครื่องหมายชีราวุธ	12
กองลูกเสือวิสามัญ	13
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 1	17

บทที่ 2 วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

18

ความหมายและความมุ่งหมายของการเดินทางไกล	19
หลักการทั่วไปในการเดินทางไกล	21
การอยู่ค่ายพักแรม	22
การเลือกสถานที่ตั้งค่ายพักแรม	22
ความรู้ในการอยู่ค่ายพักแรม	23
การเตรียมเครื่องใช้ของลูกเสือ	24
การแบ่งหน้าที่ของหมู่ลูกเสือ	25
การจัดสุขาภิบาลภายในค่าย	26
เต็นท์	27
ภารกิจของลูกเสือภายในค่ายพักแรม	28
หลักเกณฑ์การตรวจค่าย	29
การปฏิบัติก่อนเดินทางกลับ	30
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 2	32

บทที่ 3 วิชาโครงการ

35

การวางแผนงาน	36
ขั้นตอนการวางแผนงาน	37
การประเมินผล	38
การจัดทำโครงการลูกเสือ	39
วิธีการเขียนโครงการ	40
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 3	44

บทที่ 4 วิชาบริการ

45

ความหมายของการบริการ	46
การลูกเสือวิสามัญกับการบริการ	47
ประเภทของการบริการ	47
หลักของการให้บริการ	49
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 4	52

บทที่ 5 วิชาผู้ฝึกสอน

53

การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และสามัญรุ่นใหญ่ขั้นความรู้เบื้องต้น	54
การขออนุญาตจัดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น	55
วิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองขั้นความรู้เบื้องต้น	56
วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น	58
วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นความรู้เบื้องต้น	59
วิธีการประเมินผลของผู้กำกับลูกเสือ	60
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 5	62

บทที่ 6 วิชายิงปืน

63

หลักการเรียนการยิงปืนพก	64
ประเภทของอาวุธปืนพก	65
องค์ประกอบของอาวุธปืน	69
หลักการยิงปืนพก	73
การดูแลรักษาอาวุธปืน	80
กฎแห่งความปลอดภัย	82
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 6	84

บทที่ 7 วิชาศิลปะประยุกต์

85

การออกแบบ	86
แนวความคิดในการออกแบบ	86
การออกแบบตัวอักษร	90
หมึกและสีชนิดละลายน้ำ	92
การเขียนอักษร	93
ภาพพิมพ์ และเครื่องมือสำหรับสร้างแม่พิมพ์	94
งานปั้น	98
งานย้อมผ้า (มัดย้อม)	100
งานลงรักปิดทอง	103
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 7	106

บทที่ 8 วิชาปฐมพยาบาล

107

การปฐมพยาบาล	108
หลักทั่วไปของการปฐมพยาบาล	109
การห้ามเลือด	110
การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	111
การช่วยเหลือผู้ถูกยาพิษ	118
การผายปอด	120
การนวดหัวใจ	123
การเข้าเฝือกชั่วคราว	124
การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	127
การใช้ผ้าสามเหลี่ยม	131
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 8	135

บทที่ 9 วิชาอิเล็กทรอนิกส์

138

การประกอบเครื่องรับส่งวิทยุสื่อสาร	139
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 9	145

บทที่ 10 วิชาสังคมสงเคราะห์

146

วัตถุประสงค์และบทบาทของวิชาสังคมสงเคราะห์	147
การพัฒนาชุมชน	149
โครงการลูกเสือช่วยเหลือชุมชน	150
คำแนะนำในการดำเนินงานตามโครงการ	152
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 10	154

บทที่ 11 วิชาขับรถยนต์

155

บุคคลที่มีสิทธิขอใบอนุญาตขับรถ	156
สัญญาณไฟจราจร	157
เครื่องหมายจราจร	158
การเตรียมความพร้อมก่อนขับรถ	163
หลักการขับรถโดยปลอดภัย	164
การดูแลบำรุงรักษารถ	165
มารยาทในขณะขับรถ	167
แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะบทที่ 11	169

ภาคผนวก

170

บรรณานุกรม

203

บทที่

1

วิชาการลูกเสือวิสามัญ

สาระการเรียนรู้

1. การเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ
2. เตรียมลูกเสือวิสามัญ (Rover Squire)
3. ลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout)
4. กองลูกเสือวิสามัญ

สมรรถนะประจำบท

1. ทักษะความรู้ ความเข้าใจในการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ
2. ปฏิบัติตามหน้าที่ลูกเสือวิสามัญพื้นฐานตามหลักสูตร
3. ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกวัตถุประสงค์ของขบวนการลูกเสือ
2. อธิบายหลักสำคัญของการลูกเสือ
3. ระบุแนวการฝึกอบรมลูกเสือ
4. อธิบายเตรียมลูกเสือวิสามัญ
5. บอกข้อกำหนดกองลูกเสือวิสามัญ
6. จำแนกการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ
7. บอกลักษณะของโครงสร้างคูลูกเสือวิสามัญ (Rover Den)

บทที่

1

วิชาการ ลูกเสือวิสามัญ

การเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ

เยาวชนสมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญได้เมื่อมีอายุ 16 - 25 ปี หรือกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอาชีวศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา

เยาวชนที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญจะเคยเป็นลูกเสือหรือไม่เคยเป็นลูกเสือมาก่อนเลยก็ได้ โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นสตรี จะสมัครเป็นเนตรนารีวิสามัญหรือเป็นลูกเสือวิสามัญก็ได้

ชั้นลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือวิสามัญแบ่งเป็น 2 ชั้นดังนี้

1. เตรียมลูกเสือวิสามัญ (ระยะทดลอง)
2. ลูกเสือวิสามัญ (ต้องได้เข้าประจำกองแล้ว)

เตรียมลูกเสือวิสามัญ (Rover Squire)

เตรียมลูกเสือวิสามัญ เป็นลูกเสือประเภทหลังสุดจากลูกเสือซึ่งได้ผ่านลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาแล้ว และเป็นลูกเสือที่เข้าเกณฑ์เด็กวัยรุ่น การให้การอบรมจึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อต้องการให้เขาเหล่านั้นประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีของชาติสืบไป

จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมนั้นก็คือ อบรมให้เขาเป็นผู้เสียสละและมีอุดมคติตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือ **“การบริการ”** เป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่ของตนเองให้เป็นไปตามกฎ และคำปฏิญาณ เมื่อได้รับการอบรมแล้ว ผู้กำกับจะเฝ้าติดตามพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดของลูกเสือแต่ละบุคคล หลังจากเริ่มแรกเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญเป็นระยะเวลา 4 เดือน ซึ่งจากการทดสอบความอดทน มีความรักการเป็นลูกเสือก็จะเข้าพิธีพิจารณาตนเองและประจำกอง การเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญก็จะสมบูรณ์เป็นลูกเสือวิสามัญ

คุณสมบัติเตรียมลูกเสือวิสามัญ

ก่อนที่จะรับเด็กเข้าเตรียมลูกเสือวิสามัญ ต้องพิจารณาคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับกลุ่ม ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ และกองลูกเสือวิสามัญนั้น ๆ
2. ถ้าเป็นลูกเสือสามัญอยู่แล้ว ผู้กำกับลูกเสือสามัญเป็นผู้เสนอและรับรอง ถ้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หรือผู้กำกับลูกเสือสามัญเป็นผู้เสนอและรับรองว่าเป็นผู้ตั้งใจปฏิบัติตามหลักการของลูกเสือ ตลอดจนการบำเพ็ญประโยชน์ด้วย ถ้าไม่เคยเป็นลูกเสือสามัญหรือสามัญรุ่นใหญ่มาก่อน ต้องรับรองว่าจะตั้งใจเรียนวิชาลูกเสือวิสามัญ นิยมชีวิตกลางแจ้งและยอมรับที่จะดำเนินชีวิตตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

3. เป็นผู้ที่มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ และมีอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปี

4. เตรียมลูกเสือวิสามัญต้องมีอายุไม่เกิน 21 ปี ในวันสมัคร

เตรียมลูกเสือวิสามัญที่ไม่เคยเป็นลูกเสือสามัญหรือลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาก่อน มีความประสงค์จะแต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมาย จะต้องผ่านการทดสอบวิชาลูกเสือตรีและได้ปฏิญาณตนแล้ว

เมื่อได้รับเด็กเข้าอยู่ในกองลูกเสือวิสามัญแล้ว ให้เรียกว่า **“เตรียมลูกเสือวิสามัญ”** จนกว่าจะได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว จึงนับว่าเป็นลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรเตรียมลูกเสือวิสามัญ

เตรียมลูกเสือวิสามัญต้องผ่านการทดสอบวิชาต่อไปนี้ เมื่อสอบได้แล้วจะได้เข้าประจำกองเป็นลูกเสือวิสามัญ คือ

1. มีความรู้ตามหนังสือ การลูกเสือสำหรับเด็กชาย (Scouting for Boy) คู่มือลูกเสือวิสามัญ (Revering to Success) และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. เข้าใจคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือวิสามัญ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องการบริการ ต้องไม่เห็นแก่ตัวตามเจตนารมณ์ของลูกเสือ
3. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือออกมาแล้วหรือสามารถสอนวิชาลูกเสือโทได้ และมีความรู้ตามหลักสูตรลูกเสือเอก
4. สามารถอภิปรายปัญหาลูกเสือเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มลูกเสือ

5. ได้ผ่านระยะเวลาการทดสอบ ตามที่ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจะได้กำหนดให้ ในเวลาอันสมควร ไม่น้อยกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ระยะทดลองควรให้สั้นที่สุด นอกจากกรณี พิเศษจริง ๆ จึงให้เกิน 6 เดือน

หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ มี 4 อย่าง ดังนี้

1. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาลูกเสือวิสามัญในเรื่องสติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม การสังคม และอื่น ๆ ควรมีการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง โดยให้ลูกเสือวิสามัญและเตรียม ลูกเสือวิสามัญทุกคน ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในวันประชุมประจำสัปดาห์ ตามที่คณะกรรมการประจำกอง เป็นผู้วางแผนและกำหนดไว้ล่วงหน้าเป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับและ ที่ประชุมลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือวิสามัญรวมทั้งเตรียมลูกเสือวิสามัญ ควรมีกำหนดการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง ดังกล่าว ข้างต้น คนละหนึ่งชุดพร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมประจำสัปดาห์ด้วย

การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกองนี้มีประโยชน์มาก ทำให้ลูกเสือวิสามัญเกิดความสนใจและสนุกยิ่งขึ้น ในการเข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญ เพราะเป็นกิจกรรมของลูกเสือที่เขาได้ช่วยกันจัดทำขึ้นและเพื่อประโยชน์ ของเขาเอง

2. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือโลก สำหรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ ซึ่งควรจะสอบ ได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันสมัคร

3. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ สำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรม ตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้ว และได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว

4. ให้ถือว่าการรับหน้าที่ในคณะกรรมการประจำกอง หรือพีเลียง เป็นการฝึกอบรมที่สำคัญ ส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง (Collective Training)

การประกอบกิจกรรมร่วมกันทั้งกองนี้ มีเรื่องที่จะทำได้มากมายหลายอย่าง ตามความคิดและ ความต้องการของกองลูกเสือวิสามัญ เช่น

1. การฝึกอบรมด้วยกัน (Training Together)

1.1 ลูกเสือวิสามัญอาจสมัครเข้ารับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้ทั่วไป และ ขั้นความรู้เบื้องต้นของการลูกเสือทั้ง 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

1.2 ฝึกอบรมในการปฏิบัติกิจกรรมพื้นฐานของลูกเสือ เช่น การเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม การบุกเบิก การสำรวจ การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม การนิยมชีวิตกลางแจ้ง การเล่นกีฬา การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ และโดยเฉพาะลูกเสือวิสามัญจะต้องพยายามยึดมั่นและปฏิบัติตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือ “บริการ” อย่างจริงจัง

1.3 ฝึกอบรมในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ที่เยาวชนในวัยลูกเสือวิสามัญควรรู้ เช่น วายน้ำเป็นการปฐมพยาบาลในระดับความรู้ขั้นสูง การขับซึ่รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ การขับรถยนต์ การขับเรือยนต์ ยิ่งป็นเป็น ถ่ายรูปเป็น รู้จักการช่างไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์เบื้องต้น รู้จักใช้และสามารถแก้เครื่องวิทยุและเครื่องโทรทัศน์ที่มีข้อบกพร่องเล็กน้อยได้

2. การทำสิ่งของต่าง ๆ ด้วยกัน (Making Thing Together) ได้แก่ การจัดทำและทดลองใช้อุปกรณ์สำหรับการอยู่ค่ายพักแรมและการบุกเบิก เช่น การทำสะพานเชือกหรือบันไดเชือก ที่พักแรม ฯลฯ การทำแผนที่ หุ่นจำลอง การทำที่หุงต้มอาหาร การครัว การจัดโต๊ะอาหาร และการรับประทานอาหารด้วยกัน การเตรียมการแสดงสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ การทำสิ่งของต่าง ๆ ด้วยกันตามโครงการ เช่น การก่อสร้างและการจัดคูหาลูกเสือวิสามัญ การสร้างศาลาที่พักคนเดินทาง การต่อเรือ การสร้างและจัดเรือนเพาะชำ ฯลฯ

3. การเรียนรู้ด้วยกัน (Learning Together) ได้แก่ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ลูกเสือวิสามัญสนใจ เช่น การอาชีพ งานอดิเรก การศาสนา วัฒนธรรม และงานประจำปี การต่างประเทศ (โดยเฉพาะประเทศที่มีการเกี่ยวข้องกับประเทศไทย) การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเรื่องราวเกี่ยวกับพรรคการเมืองต่าง ๆ ความรู้เรื่องเมืองไทย บุคคลและสถานที่สำคัญ งานของหน่วยราชการ องค์การ และบริษัทต่าง ๆ

4. การไปเยือนสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน (Going Places Together) เช่น การไปเยือนพิพิธภัณฑ์ ห้องฟ้าจำลอง วัดวาอาราม และสถานที่สำคัญ โรงพิมพ์ สำนักงานหนังสือพิมพ์ โรงงานผลิตสินค้าต่าง ๆ เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค เครื่องดื่ม เครื่องปั้นดินเผา สถานีตำรวจ การพิจารณาคดีของศาลสถิตย์ยุติธรรม เรือนจำ การไปต่างจังหวัดเพื่อเป็นการพักผ่อน และศึกษาหาความรู้

5. การช่วยเหลือประชาชนด้วยกัน (Helping People Together) ได้แก่ การช่วยเหลือองค์การกุศลด้วยประการต่าง ๆ เช่น การจัดสถานที่ การรักษาการ การรับเงินบริจาค การช่วยเหลือในการจราจร เช่น การช่วยให้คนเดินข้ามถนน การข้ามทางม้าลาย การช่วยทำความสะอาดวัด การกำจัดผักตบชวา การช่วยกันคนมิให้รูกล้าที่หวงห้าม การช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย การช่วยเหลือเด็ก สตรี คนพิการ และคนชรา การบริจาคโลหิตให้แก่โรงพยาบาล การมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชุมชนของท้องถิ่น

การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือโลก

หลักสูตร

1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร
 - 1.1 กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - 1.2 กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
 - 1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ
2. เข้าใจ ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออย่างผู้ใหญ่
3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงาน

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

4. กางและรื้อเต็นท์ที่พักรวมในเวลากลางคืนกับลูกเสือวิสามัญอีกคนหนึ่ง
5. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้อง สำหรับการเดินทางไกลไปพักรวมค้างคืน
6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน
7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า
8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์เงื่อนไข 10 เงื่อนไข ต่อไปนี้ คือ เงื่อนไขพรอด เงื่อนไขตศมาธิ เงื่อนไขผูกกระหวัดไม้ เงื่อนไขบ่วงสายธนู เงื่อนไขตะกรุดเบ็ด เงื่อนไขประมง เงื่อนไขผูกซุง เงื่อนไขผูกรั้ว เงื่อนไขปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)
9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ภูเก็ต แมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผีเสื้อหนอนกลอก และเท้าแพลง
10. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไป เกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ

วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ มี 11 วิชา ดังต่อไปนี้

1. วิชาการลูกเสือ

- 1.1 ได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทลูกเสือสำรองหรือลูกเสือสามัญ อย่างใดอย่างหนึ่ง
- 1.2 ได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรองหรือลูกเสือสามัญในกองลูกเสือเป็นที่พอใจของผู้กำกับลูกเสือในกองนั้น ๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน

2. เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

เป็นการเดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 4 วันติดต่อกัน (อยู่ที่ค่ายพักแรม 3 คืน)

หรือทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 48 ชั่วโมง โดยอยู่ค่ายพักแรม 2 คืน ไม่นับเวลาเดินทางไปและกลับ การเดินทางไกลดังกล่าวลูกเสือจัดการเองโดยตลอด ทั้งนี้ ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ การเดินทางไกลและแรมคืน ต้องได้มาตรฐานสูง การเดินทางไกล จะไปทางบกหรือทางน้ำ ภายในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้

ต้องแสดงว่าในการเดินทางต้องใช้ความอดทน การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่ม ความมานะและการเป็นผู้นำ กับต้องทำสรุปมรณายงานการเดินทางยื่นต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญด้วย

3. วิชาโครงการ

3.1 เลือกวางโครงการและสละเวลาทำงานตามโครงการอย่างน้อย 6 เดือน และบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ด้วย

ให้เสนอรายงานความก้าวหน้าตามโครงการต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย 3 ครั้ง พร้อมทั้งบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ และอาจเสนอแผนภูมิแผนที่ประกอบด้วยก็ได้

3.2 โครงการ หมายถึง งานที่จัดทำขึ้นเองโดยใช้ทักษะ มีผลใช้ประโยชน์ได้ ลูกเสือเป็นผู้เลือกเอง ลูกเสือเลือกเรื่องใดจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับลูกเสือวิสามัญก่อน

3.3 เมื่อลูกเสือได้ปฏิบัติสำเร็จตามโครงการแล้ว ให้แสดงผลงานว่าได้มาตรฐานและเป็นที่น่าพอใจผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

4. วิชาบริการ

4.1 ทำหน้าที่พี่เลี้ยงของลูกเสือวิสามัญที่เข้าใหม่

4.2 ทำหน้าที่เป็นกรรมการของกอง

4.3 บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสือของตนไม่น้อยกว่า 9 ครั้ง

4.4 บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสืออื่นไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง

4.5 บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

5. วิชาผู้ฝึกสอน

5.1 ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) ประเภทใดประเภทหนึ่งของหลักสูตรลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่

5.2 สามารถทำการสอนวิชาลูกเสือตามประเภทที่ตนรับการอบรมมาแล้วอย่างน้อย 2 วิชา

5.3 ได้ทำการสอนเป็นที่พอใจของผู้กำกับกองนั้น ๆ เป็นเวลา 3 เดือน โดยให้สอนอย่างน้อย 2 วิชา วิชาละ 3 ครั้ง

6. วิชายิงปืน

6.1 รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยเกี่ยวกับการยิงปืนว่าต้องมาก่อนอื่นใด รู้จักส่วนต่าง ๆ ของปืน และวิธีใช้ การรักษาและการทำความสะอาด

6.2 แสดงเป้าตามกำหนดที่ยิงได้ด้วยตนเองภายใน 6 สัปดาห์ที่แล้วสำหรับการทดสอบ

ได้ทำเต็มไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ เป้าที่ยิงจะต้องได้รับการรับรองจากผู้สอนตามที่ได้รับแต่งตั้งไว้

6.3 ภาคปฏิบัติการยิงปืน ใช้ปืนยาวอัดลมและปืนไรเฟิลลูกกรด

ก. ปืนยาวอัดลม ระยะยิง 25 ฟุต ท่ายิง ท่านอน ท่านั่ง ท่าคุกเข่า ท่ายืน ใช้เป้ามาตรฐานของ เอ็น.อาร์.เอ. ชนิดเป้าละ 5 ดาวัว ยิงดาวัวละ 5 นัด รวมยิงท่าละ 25 นัด กำหนดเวลายิงนัดละ 1 นาที

ข. ปืนไรเฟิลลูกกรด ระยะยิง 50 ฟุต ท่ายิง ท่านอน ท่านั่ง ท่าคุกเข่า ท่ายืน ใช้เป้ามาตรฐานของ เอ็น.อาร์.เอ. ชนิดเป้าละ 5 ดาวัว ยิงดาวัวละ 2 นัด รวมยิงท่าละ 10 นัด กำหนดเวลายิงนัดละ 1 นาที

7. วิชาศิลปะประยุกต์

ให้เลือกปฏิบัติ 5 ข้อ ใน 9 ข้อ จนเป็นที่พอใจของผู้กำกับลูกเสือสามัญ

7.1 สามารถออกแบบตัวอักษรชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในงานพณิชยศิลป์ ตามความเหมาะสมของการโฆษณาประกอบการใช้สีจำนวน 2 ภาพ ตามขนาดและข้อความตามที่ผู้กำกับกำหนด

7.2 สามารถออกแบบปกหนังสือและปกงานพิมพ์ต่าง ๆ จำนวน 2 ภาพ ตามขนาดและข้อความตามที่ผู้กำกับกำหนด

7.3 สามารถเขียนภาพประกอบเรื่อง ตามจินตนาการและความรู้สึกด้วยวิธีการต่าง ๆ และเครื่องมือต่าง ๆ เช่น ดินสอ สีเมจิก ฯลฯ จำนวน 2 ภาพ ตามขนาดที่ผู้กำกับกำหนด

7.4 สามารถเขียนภาพการ์ตูนเกี่ยวกับลูกเสือด้วยลายเส้นสีเดียวและหลายสี อย่างละ 1 ภาพ ตามขนาดที่ผู้กำกับกำหนด

7.5 สามารถออกแบบเครื่องหมาย สัญลักษณ์ สื่อความหมาย หรือรูปแบบประกอบตัวอักษรที่เกี่ยวกับลูกเสือหรือเอกลักษณ์ของไทย จำนวน 2 ภาพ ตามขนาดที่ผู้กำกับกำหนด

7.6 สามารถสร้างรูปจำลอง การจัดตกแต่งสวนและบริเวณ โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุและสิ่งของเพื่อนำมาตกแต่ง ปฏิบัติการขนาดเล็กตามที่ผู้กำกับกำหนด

7.7 สามารถประยุกต์งานหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือเครื่องใช้สอยในครัวเรือน ให้เกิดความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ตามที่ผู้กำกับกำหนด

7.8 สามารถปั้น ทำแม่พิมพ์ขึ้นและแม่พิมพ์ทุบ และการหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ เป็นเครื่องเล่นเครื่องประดับ อาคารบ้านเรือนได้ จำนวน 2 ชิ้น ด้วยแม่พิมพ์ทุบ 6 ชิ้น และแม่พิมพ์ขึ้น 1 ชิ้นตามที่ผู้กำกับกำหนด

7.9 สามารถทำภาพพิมพ์โดยการออกแบบ งานพิมพ์ แม่พิมพ์ การพิมพ์แม่พิมพ์ไม้ การพิมพ์แม่พิมพ์ผ้าไหม เทคนิคการทำแม่พิมพ์ด้วยน้ำยาไวแสง การถ่ายด้วยแสงแดด สปอทไลท์และแสงนีออน อย่างใดอย่างหนึ่ง 1 ชิ้น ตามขนาดและสีที่ผู้กำกับกำหนด

8. วิชาปฐมพยาบาล

8.1 รู้และสามารถปฏิบัติตามหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาลและข้อควรจำของการปฐมพยาบาล

8.2 รู้และสามารถสาธิตเรื่องต่อไปนี้ วิธีการห้ามเลือด วิธีแก้ไขอาการงัน (Shock) วิธีการช่วยหายใจหรือผายปอด นวดหัวใจ วิธีการขนเคลื่อนย้ายผู้ป่วย หรือผู้บาดเจ็บ รู้จักอาการของเรื่องกระดูกหักในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย วิธีการเข้าเฟือกชั่วคราว วิธีแก้บาดแผลมีพิษ

8.3 เรียนรู้ถึงโรคบางชนิดที่พบบ่อย ๆ ในการเข้าค่ายพักแรมงานชุมนุม และยาที่ใช้ในการรักษาอย่างสังเขป

8.4 การทดสอบวิชาปฐมพยาบาล ให้มีภาคปฏิบัติและทดสอบด้วย คือ สามารถปฏิบัติได้สาธิตได้ จนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบ

9. วิชาอิเล็กทรอนิกส์

9.1 สามารถเขียนวงจรเครื่องรับวิทยุ เอฟ.เอ็ม. อย่างง่ายและจัดทำเป็นแผ่นวงจรพิมพ์ (Printed Circuit) กับใส่อุปกรณ์ทุกอย่างให้เข้าที่ครบถ้วน และใช้เครื่องรับวิทยุที่สร้างขึ้นนั้นอย่างได้ผล

9.2 มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เรียกว่า Integrated Circuit. (IC.) และสามารถนำไปใช้งานในเครื่องรับวิทยุหรือเครื่องอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อย 1 อย่าง

9.3 สามารถติดตั้งเสาอากาศโทรทัศน์ เพื่อใช้กับเครื่องรับโทรทัศน์ขาวดำและสี โดยให้รับสัญญาณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกสถานี

10. วิชาสังคมสงเคราะห์

มีความรู้และสามารถชี้แจงเรื่องราวตามหัวข้อต่อไปนี้ได้ดีพอสมควร

10.1 ปัญหาสังคม

10.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกรมประชาสงเคราะห์ และการสังคมสงเคราะห์

10.3 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับการสงเคราะห์

10.4 บทบาทและหน้าที่ของงานประชาสงเคราะห์

10.5 การสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น

10.6 การสงเคราะห์ครอบครัวคนชรา คนพิการ คนขอทาน และคนไร้ที่พึ่ง

10.7 การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

10.8 องค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนกับงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

10.9 การออกหน่วยช่วยเหลือผู้ประสบภัย

10.10 บทบาทและหน้าที่ของลูกเสือในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อัคคีภัย อุทกภัยและवादภัย

10.11 การจัดที่พักชั่วคราวสำหรับผู้ประสบภัย

10.12 การรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้สำหรับผู้ประสบภัย

11. วิชาขั้บรยณต์

- 11.1 มีความรู้ ความสามารถในการเรื่องขั้บรยณต์ได้ และซ่อมเครื่องหรือข้อบกพร่องเล็กน้อย และเปลี่ยนยางรยณต์ได้
- 11.2 สามารถผ่านการทดสอบและได้รับใบขั้บรยณต์จากกองทะเบียน กรมตำรวจ
- 11.3 รู้จักและสามารถปฏิบัติตามกฎจราจรได้

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ เสนอให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือสโมสรลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบวิชาลูกเสือวิสามัญ โดยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำเนินการสอบ และเมื่อดำเนินการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ให้รายงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาอนุมัติและให้ประทับเครื่องหมายนั้น ๆ ได้

หมายเหตุ

1. การสอบวิชาพิเศษ อาจทำขณะที่ไปอยู่ในค่ายพักแรม และจะจัดให้มีขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้
2. การสอบให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแต่ละวิชา โดยมุ่งถึงคุณภาพและการปฏิบัติได้จริงเป็นสำคัญ เมื่อลูกเสือคนใดสอบได้ ก็ให้กรรมการสอบลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือวิสามัญ และเมื่อเสร็จสิ้นการสอบแล้วให้ผู้กำกับกรอกผลการสอบลงในทะเบียนกองลูกเสือวิสามัญให้ตรงกัน
3. การสอบวิชาพิเศษนั้นไม่มีการเก็บผลไว้ หากสอบไม่ได้ก็ให้สอบใหม่ทุกคราว

การประทับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ

เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง มีอักษรย่อ ล.ว. อยู่ที่ริมด้านล่าง มีรูปต่าง ๆ กันดังนี้

1. **วิชาการลูกเสือ** รูปดาว 6 แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

2. เส้นทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม ตรงกลางเป็นรูปนักเดินทางไกล มีเครื่องหลังและมีมือถือไม้เท้า ยังไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือให้ประดับไว้ ณ ที่ใด

3. วิชาโครงการ รูปใบไม้สี่เหลี่ยม ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋า

4. วิชาบริการ รูปดาว 6 แฉกสีทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋า

5. วิชาผู้ฝึกสอน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ และคำว่า “ผู้ฝึกสอน” สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋า

6. วิชายิงปืน รูปปืนไรเฟิล 2 กระบอกไขว้สีเหลือง ยังไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือให้ประดับไว้ ณ ที่ใด

7. วิชาศิลปะประยุกต์ รูปงานสีและพู่กันสีเหลือง ยังไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือให้ประดับไว้ ณ ที่ใด

8. วิชาปฐมพยาบาล รูปกากบาทสีเหลือง ยังไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือให้ประดับไว้ ณ ที่ใด